

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

BIBLIA SCRIPTA

Az Írás a középkorban

Időszaki kiállítás a Pannonhalmi Főapátságban

2010. március 21-től november 11-ig

A Főapátsági Könyvtár kiállítótermében rendezett éves időszaki kiállítás megnyitója – immár hagyományosan – Szent Benedek ünnepéhez (március 21.) kötődött.

A kiállítást röviden ismertető szórólapon ez olvasható: „A kiállítás két, Pannonhalmán őrzött kódex segítségével – egy XIII. századi teljes Biblia és az 1510-es években készült Pannonhalmi Evangelistarium – tárja fel a középkori írás és kódexkészítés folyamatát, ezáltal a középkori művelődéstörténet fontos és érdekes területét. Bemutatja a könyvmásolók munkáját, az íróeszközöket és az íráshordozókat, a kódexdíszítés művészi munkáját, a könyvek vándorlását, és a középkori olvasás sajátosságait.”

A „*Biblia Scripta*” – *Az Írás a középkorban*” című bemutatót Madas Edit professzorasszony nyitotta meg. Megnyitóbeszédében a késő ókori és középkori írás kialakulásáról, változásairól és kultúrát hordozó szerepéről beszélt.

Konferencia a XVII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon

Budapest, Millenáris

2010. április 23.

Az Arcanum Adatbázis Kft. volt a házigazdája annak a konferenciának, amelyet 2010. április 23-án rendeztek a Millenárison – *A hazai közgyűjtemények adatbázisai az Interneten* címmel.

Elsőként *Kenyeres István* (BFL főigazgató-helyettes) előadását hallhattuk a levéltárak közös keresőjének, a Magyar Levéltári Portálnak (<http://www.archivportal.hu/id-554-bemutakozas.html>) felépítéséről, technikai hátteréről, a szaklevéltárosok és az ARCANUM informatikusainak közös munkájáról.

Könyvtári vonatkozásban *Sajó Andrea*, az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) főigazgatója számolt be a Siebmacher's Wappenbuch-projekt elindulásáról. Miért is esett a választás éppen erre a sorozatra? Az OSZK statisztikája és tájékoztatósi témamutatója szerint igen gyakori a család-, ill. címerkutatás a nemzeti könyvtárban. „A nemességre vonatkozó szakirodalom a Wappenbuch” (S.A.), ezért esett a választás erre a munkára.

Előzetesen szükség volt arra, hogy felmérés készüljön a sorozat teljességéről – jelezte Sajó Andrea. A nemzeti könyvtárban ugyanis nem volt teljes a sorozat, továbbá a köteteken belül is mutatkoztak hiányok. Valamint meg kellett vizsgálni, hogy a kötetek milyen állapotban vannak, hogy lehetséges-e a szkennelés. A munka során Budapesten kívül Szegeden, a Somogyi Könyvtárban is leltek füzeteket a Siebmacher-sorozatból. Az Arcanum Kft. táblázatos formában készítette el a teljességre vonatkozó lelőhely-felmérést; 101 dokumentumot kellett végignéznüik. A projekt 3 és fél hónapos. Az új robotszkennerral, kétrétegű PDF-formában készítik majd el az adatbázist, 60-80 Gbyte-nyi helyet fog elfoglalni, melyet merevlemezen, ill. interneten fognak közzétenni. Terv szerint május vége, június folyamán fog elkészülni a teljes sorozat digitalizálása.

A konferencia harmadik előadója *Bánki Zsolt* volt, a Petőfi Irodalmi Múzeum Könyvtár és Médiatárának munkatársa. Bevezetésként kiemelte, hogy örömmel vesz részt

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

ezen az alkalmon, hisz igen fontosnak tartja, hogy a közgyűjteményi ágak együtt dolgozzanak a digitalizálásban. Jóllehet a múzeum mutat fel – jelenleg – legkevésbé teljes digitalizálási projektet. A múzeumi kiadványok digitalizálásának programja 2008-ban fogalmazódott meg; 2009-ben az Arcanummal a megyei múzeumok kiadványaiból 50–50 kötet digitalizálása és publikálása történt meg; a program 2010-ben folytatódik – tájékoztatott Bánki Zsolt.

Tényként elmondható, hogy „a múzeumok által publikált kiadványok alig hozzáférhetőek; ezek a kiadványok kikerültek a tudományos vérkeringésből; az NKA célul tűzte ki, hogy minél több intézmény kapcsolódjék be ebbe a projektbe. A megyei és szakmúzeumok digitalizálása elkészült, az országos múzeumok kiadványainak kb. fele került feldolgozásra.

Az adatbázis az országos, megyei és szakmúzeumok kiadványait tartalmazza: 50 múzeum anyagából mintegy 850.000 oldal, 3600 kötetben.

(<http://nfo.arcanum.hu/muzeumi/opt/a080226.htm?v=pdf&a=start>)

A múzeumi kiadványok digitalizálása kapcsán hallhattunk arról is, hogy megválaszolandó kérdésként merült fel a szerzői jog léte. A jogszerű kezelés esetenként a nyilvánosságra hozatal korlátozását jelentené. Megoldás lenne a múzeumi dedikált hálózat? Az intézményi Intranet? – amely azonban jelentősen korlátozná a szolgáltatást.

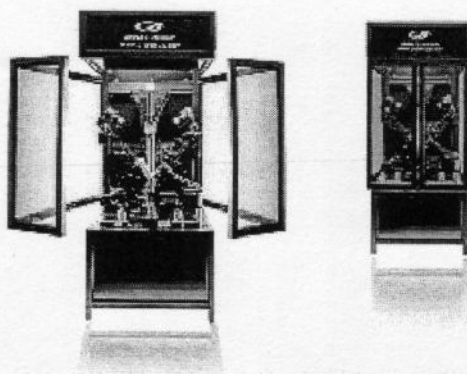
A közgyűjteményi adatbázisok bemutatását követően *Biszak Sándor*, a házigazda – az Arcanum Adatbázis Kft. képviselője – vezette be a Robotszkennner-bemutatót. Elmondta, hogy a szkenneléshez a köteteket lapokra kell bontani, azonban olyan eset is van, amikor nem lehet ezt megtenni, s bekötve kell fényképezni. Három **lapozó könyvszkennner** közül választották a bécsi fejlesztésű **QUIDENUS**-t. A robotszkennnerben csak 80 fokban kell kihajtani a könyvet, így a védett könyvritkaságok, régiségek digitalizálása is megkezdődhet: teljesen automata; a bionikus lapozókar, ill. lapozó ujj segítségével lehetséges a folyamatos, kíméletes lapozás; manuálisan is lehet lapozni; 21 mpixeles kamerák fényképeznek – 400 dpi, színes, igen jó minőségű képeket produkál; a kemény borító digitalizálása is lehetséges.

Meg kell említeni azért néhány hátrányos tulajdonságot is: szoros kötést ezzel sem lehet szkennelni; max 25x37 cm felületet bír befogni; a nagyméretű, kihajtható mellékletek nem szkennelhetők, napilap sem fér a szerkezetbe.

Sebastian Schramek a QUIDENUS cég képviselőjében (www.qidenus.com) mutatta be a szkennner működését, valamint ismertette a szerkezet egyéb technikai jellemzőit, referenciáit. Angol nyelvű ismertetővel zárult a délelőtti program.

<http://www.roboticbookscan.com>

Selmeczi Pálma



EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

Könyvtári Esték a Sapientia Főiskola Könyvtárában 2009/2010 II. félév

A könyvtári esték keretében, márciusban került megrendezésre a Sapientia HÖK és Sapientia Könyvtár közös szervezésében Csepcsányi Éva verseinek felolvasóestje, melynek keretében a költővel Jelenits István piarista tanár beszélgetett. Erre az eseményre meghívtam húgomat, Tegzes Máriát, aki az ELTE Bölcsészstudományi Karának földrajz-magyar szakos hallgatója, és megkértem, hogy írja meg személyes élményét, benyomásait erről az irodalmi estről.

„Talán a legidegenebbként érkeztem a felolvasóestre. Meg is lepődtem, amikor Jelenits atya mellé két korombeli lány ült. A bemutatkozás elmaradt, a nyitóbeszélgetés meg csak fokozta a várakozást, mit írhat az, akinek Juhász Ferenc, Ady és Pilinszky a három kedvenc költője. És megszólalt az első vers: Buda. Várakozáson felül. Szó sem volt késő-kamaszkori panaszáradat rimbeszedéséről, vagy marcipánmázzal leöntött Istenélmény-ömlengésről; helyette kreatív, hatásos verseket hallottam. Hosszan kifejtett önazonosítás Budával; plasztikus képekkel megjelenítve az elmúlt párszáz év eseményei. Nem mondom, hogy tudom, miről szól a vers. Se ez, sem a többi. Erre nem ad lehetőséget egy ilyen est. Amit lehetségessé tesz az efféle alkalom: hangulatot ad, érzelmeket, gondolatpárákat, egy-két álmokép felvillantását a szavakkal. És ezt teljes mértékben megkaptuk. Fülbeakaszkodó sorok, merész, modern hasonlatok. Szerencsére izzadságszagtól mentesen. Egri séta, kilátás a tengerpartra, vagy a boncasztal fölötti plafon képe, megjelent a csönd, Jézus-élmény és szerelem, család, halottak, 3D rét, villamosozó Gazella, Tabernákulum. Minden tisztelem az elől ülő, színes ruhás, vidám költőnőé volt: mérhetetlennek találtam azt a bátorságot, hogy kiteszi magát elének, a kegyetlen bírók elé, mi belátást nyerünk az érzelmi zugaiba, döntéshelyzeteinek nehézségébe, kínlódaiba, és ezután engedi nekünk hallani a neki szóló éles és aktuális kritikát. Nagyon élveztem, ahogy a legbalgább és legprovokatívabb kérdéseinknél is kivágta magát. Miért ír? Azért ír, mert jólesik neki. Mert belső kényszere van arra, hogy tollat ragadjon. Megkönnyebbültem, hogy ezt a választ kaptam. Ha ő váteszként utat mutatna, vagy megpróbálna engem a saját felfogására tanítani, sokkal kelletlenebbül hallgattam volna őt. Így megmaradt a művészet, vagy legalábbis a szavak játékának az élvezete. Mit üzen? Mi az evangéliumi alapélmény? Hogy Jézus él. Semmiféle teológiai bukfenc vagy érzelmi túlcizelláltság. Örülök, hogy hallhattam őt. Jobban mondva hallani nem őt hallottam: a versek egy barátnője szájából hangzottak el, kész értelmezést nyújtva a néhol nehézkes szöveg összecsúszó soraihoz. Persze az egész este ízlés kérdése, de mindhárom előadótól kaptunk elvitathatatlan értéket. És a könyvtártól is, hisz klassz volt a tea.”

„Piero Coda's theology of history as on going memory of humanity's participation in the trinitarian kenosis”

Brendan Purcell előadása a Sapientia Könyvtárában

A PPKE BTK Filozófiai Intézete és a SSZHF Filozófia Tanszéke meghívására tartott előadást 2010. április 13-án a Sapientia Főiskola Könyvtárában P. Brendan Purcell, a dublini University College tanára. Előadásának témája lényegében a kenózis (κένωσις), az isteni önküiresítés (Fil. 2,6) volt, amelyet Piero Coda munkássága alapján fejtett ki az előadó.

Az est moderátora, Mezei Balázs rövid bevezetésében bemutatta az előadót, kiemelve, hogy Brendan Purcell atya nem először jár Magyarországon, illetve mostani előadása egy korábbi, a hongkongi egyetemen elmondott szövegén alapszik.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

Bevezető gondolatként Tarkovszkij „Andrej Rubljov” című filmjét idézte fel az előadó, Rubljov Szentháromság-ikonjának a filmművészetben való megjelenésével érzékeltetve, mennyire átjárja a kereszténység, a szeretet az európai civilizációt. Az európai civilizáció és a kereszténység kapcsolatának, vagyis a kereszténység történeti – pont az európai kultúrkörben történt – elterjedésének kérdésével el is érkeztünk a címben szereplő történelem-teológiához, melynek igen bonyolult kérdését Piero Coda munkássága alapján fejtette ki az előadó.

A mindenki számára ismerős kérdést – paradoxont –, miszerint hogyan lehetséges egyszerre a világban tapasztalható rossz, szenvedés, gonoszság, bűn stb. nyilvánvaló meglétével szembesülni és ugyanakkor isteni gondviselésről beszélni – Piero Coda teológiája a Szentháromság felől közelíti meg, és a szerző „Trinity and history” című művében fejti ki. Az általa felállított párhuzam lényegében a következő: A Szentháromság belső élete Jézus Krisztus szenvedésének, kínhalálának vonatkozásában hasonló ahhoz a jelenséghez, amelyet a modern kor emberisége Isten hiányának, Isten távollétének nevez – sőt Nietzsche utalva egyenesen Isten halálának fogalmaz meg.

Az Evangéliumból és az egyházatyáktól vett idézetek mellett Simone Weilre, Chiara Lubich-ra és II. János Pál pápára való utalások is elhangzottak az előadásban, valamint nagy hangsúly esett Hegel filozófiájára, amelyről Piero Coda *Tagadás és Szentháromság* címmel könyvet írt.

Brendan Purcell atya rendkívül figyelemreméltó és a személyességet sem nélkülöző előadása izgalmas szellemi esemény volt, továbbgondolásra való felhívás minden megjelent részére.

Wass Albert életéről, műveiről – és Erdélyről

Beszélgetés Simó Józseffel, a Czegei Wass Alapítvány magyarországi elnökével

A félévzáró est szervezője és moderátora Szász Kinga, a Sapientia Főiskolán működő erdélyiek baráti körének tagja, a Főiskola etika szakos hallgatója volt. Könyvtárunk egyik munkatársa erdélyi származású – és főiskolánk erdélyi hallgatóira gondolva is úgy éreztük, hogy ez a téma érdeklődésre tarthat számot egy könyvtári este erejéig. Simó József örömmel fogadta meghívásunkat. Simó József több mint 10 éve ismerte meg Wass Albert írásait, majd irodalmi esteket és előadásokat kezdett tartani az író műveiből. Sikertült megkapnia Wass Albert címét is, és ettől kezdve, bár csak levelezés útján, de kapcsolatba kerülhetett az íróval. Később a fiaival is szoros kapcsolat alakult ki. Ők kérték fel édesapjuk halála után a hagyaték feldolgozására és gondozására, valamint a Czegei Wass Alapítvány magyarországi részének vezetésére is. Előadását négy nagy téma köré építette: Istenhit, szeretet, gyermek, család. Magával ragadó, kiváló előadásmódjának köszönhetően mindannyian átérezhettük a Wass Albert szavaiból áradó lényegét. A lényegét, hogy jövődőt biztosítsunk a magyar nemzet számára, hogy ápoljuk nyelvünket, kultúránkat, hagyományainkat. Mindezt memni kell, csak bátorság kell hozzá! „Újra kell fogalmaznunk Istenhez való viszonyunkat, az egymás iránti szeretetünk lényegét, a család és a gyermekek alapvető fontosságát, a nemzettudat helyreállítását, valamennyi nemzetben gondolkodó jó erő összefogásának alapvetését.” A gyönyörű, tartalmas gondolatok Wass Alberttől mindannyiunkra nagy hatással voltak, valamennyien kaptunk olyan gondolatot, amely hirtelen megragadott és ott maradt az emberben... Örültünk, hogy hallhattuk Simó József előadását, mely valóban lelki felüdülést adott az ott lévőknek.

Tegzes Mária – Tegzes Béla – Flier Gergely – Zsohovszky Márta

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

A világháló – kihívások, lehetőségek, feladatok Vajon megint lemaradunk?

Az egyházi könyvtárak történetével kapcsolatosan többször leírtam már, hogy nem szabad elfelejtenünk: az Egyház elsődleges feladata az evangelizáció, majd a szociális tevékenység, és csak ezután következik a kultúra, ahová az egyházi iskolák, sajtó, könyvkiadás, média stb. között az egyházi könyvtárak ügye is tartozik.

Ezért és így érthető tehát, hogy a rendszerváltozás, 1989 után az újra szabadon működhető Egyháznak nem a kulturális életbe való visszatérés és részvétel volt az első gondja. Már csak azért sem, mert több „világi területen” is fenntartóként, munkáltatóként kellett fellépniük és működniük, hogy az „új világban” megtalálják a helyüket: hogy elfogadják őket és elfogadtassák magukat, hogy hozzájussanak anyagi és egyéb támogatásokhoz. Mindezt a változást az adott és új gazdasági, jogi, társadalmi stb. viszonyok között kellett tenniük, ami újabb kihívásokat jelentett. Nem csoda, hogy évekbe telt, míg ezt az új szerepet megtanulták. De vajon mennyire tanulták meg?

A rendszerváltozást követő években az egyházi könyvtárak megtapasztalhattak bizonyos egymásra mutogatást az egyházi és az állami fenntartók részéről; mindkét fél úgy érezte, hogy a másiknak nagyobb az anyagi kötelezettsége ezekkel a könyvtárakkal szemben. Még jó néhány évnek kellett eltelnie, mire felébredtek kényszerű álmukból, vagy a működő, de zárt könyvtárak elkezdtek felzárkózni annak az intézménynek a szintjére, amelyet a könyvtár elnevezés jelöl.

Mindez nemcsak az egyházi könyvtárakra, hanem az első bekezdésben emlegetett egyéb kulturális tevékenységekre és területekre (egyházi könyvkiadás, sajtó, egyéb média, oktatás) is érvényes.

Az egyházi sajtó 20. századi történetével foglalkozva vettem kezembe a Magyar Szemle 2007. évi 11-12. számát és a Távlatok című folyóirat 2010. 87. számát. A Magyar Szemleben Fáy Zoltán kolléga így ír „A katolikus sajtó és a rendszerváltás” című írásában: „A rendszerváltás meglehetősen készületlenül érte a történelmi egyházakat, és ez jól látható a nyilvánosság visszaszerzésének vontatottságában. Részint megfélemlítettségből, gyávaságból, bizonytalanságból nem tudtak élni a megnyíló lehetőségekkel, s a váratlanul támadt piaci versenyben történő lemaradást később is csak részben sikerült pótolni. ... A történelmi egyházak, s ezek közül a legnagyobb, a katolikus egyház késlekedése és a sokszor valóban ügyetlen, szervezetlen, színvonalatlan alulról szerveződő újságalapítási próbálkozások nyomán megindult ellehetetlenítési kísérlet ... jelentősen megnehezítette az értelmes társadalmi párbeszédet, az egyre szélesebb leszakadó rétegek megszólítását, és ezáltal saját célkitűzésük, az evangelizáció elé gördített akadályt.”

A cikk folytatásában az internet szerepéről, lehetőségeiről és kihívásáról van szó: „A világháló nagyon sokrétűen szolgálja az információközvetítés igényeit, és e téren talán a sokféle egyéni, minden adminisztrációt mellőző kezdeményezés hatására gyorsabban történtek lépések a történelmi egyházak részéről. Ugyanakkor a világhálón megjelenő egyházi lapok képtelenek kitörni saját szűk felhasználói rétegükből, néhány igen ritka példától eltekintve szinte zárt levelezőlistaként működnek. Pedig az ezredforduló utáni években az egyházi kommunikáció sokféle célt ellátó (belső dialógus, kívülállók megszólítása, kulturális értékek közvetítése, evangelizáció) és hatékony működésének a záloga a világhálón való minél relevánsabb megjelenés lesz. Hogy ez mennyiben sikerül, a következő néhány esztendő kérdése lesz.”

Az idézetet olvasva felmerül az olvasóban, hogy miközben a rendszerváltozást megelőző évtizedekben elszenvedett lemaradást is alig-alig sikerült behoznia az egyháznak a kulturális területen végzett munkájában, megint megvan annak a veszélye, hogy lemarad.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

A Távlatok című folyóirat 86. kötetének (2010. Húsvét) első írása a folyóirat jövőjéről szól. „... közel egy évtizeddel ezelőtt kezdett el tárgyalni a provinciánk vezetősége az illetékesekkel arról, hogy a sajtóapostolságnak szentelt két lapunk, a havi A Szív újság, majd magazin és a negyedéves Távlatok folyóirat helyett a rendtartománynak egyetlen havi lapja lehetne. Mivel mostanra [anyagi] „tartalékunk... kimerült, és a magyar jezsuita rendtartomány nehezen tudna két folyóiratot támogatni, ebben az évben megszűnik a Távlatok. ... Tudatában vagyunk annak, hogy két lapunk olvasóközönsége meglehetősen különböző, és számítunk a fokozatos átállás nehézségeire. Már több mint egy éve... folyamatban van a magazin átalakítása havi folyóirattá”.

A megszűnés-összeolvadás okairól így írnak a szerkesztők: „Ezt a provincia anyagi helyzetén kívül ilyen megfontolások is javallják: a havi lap frissebb híreket, tájékoztatókat közölhet; egyébként a mai olvasók, főleg a fiatalabbak inkább rövidebb, szellősebb írásokat olvashatnak hosszabb, szakszerűbb tanulmányok helyett. Ilyen tanulmányok inkább gyűjtőkötetekben és szaklapokban jelennek meg. Tény az, hogy az egyre terjedő internetezés, honlapok, webhelyek használata, valamint az interaktív blogozás egyre inkább kiszorítja a nyomtatott sajtót, bár – természetesen – nem teszi fölöslegessé, hiszen nem mindenki rendelkezik számítógéppel”.

Az egyházi sajtót figyelők tudják, hogy – anyagi okokra hivatkozva – a Mérleg című folyóirat sem tud már nyomtatott formában megjelenni.

A pénzügyi – gazdasági gondok valóban komoly problémát jelentenek, de az internet esetében többről, nagyobb kihívásokról és lehetőségekről van szó, ahogy ez a fenti idézetből is kitűnik.



A Távlatokban olvasható szerkesztőségi tájékoztató utal az Európai Médiafelelős Püspökök Bizottsága (CEEM) római összejövetelén, 2009 novemberében a Bizottság elnökének, Mgr J. M. di Falco Léandri előadásának néhány gondolatára, amely szerint napjainkban „digitális módon végzett evangelizálásról” kell beszélnünk. A magyarázat és ajánlás így szól: „Az Internet nem csupán eszköz az Egyház szolgálatában, hanem használata és működése kihívás és interpelláció is az Egyház számára. ... Kialakulóban van a katolikus kommunikáció új hálózata, amely fokozott felelősségvállalásra szólítja valamennyi aktív résztvevőjét (sajtó, rádió, televízió). Fel kell készülni és ki kell használni az új lehetőségeket. Tudatosítani kell, hogy a kommunikáció mindig meghallgatással kezdődik, és ez vonatkozik az evangelizálásra is. Nemcsak hirdetni az evangéliumot, hanem figyelni az emberek lelki szükségleteire, meghallgatni őket. A papok vegyék körül magukat a digitális világban járatos világiakkal, akik segítik megvalósítani a plébániai honlapokat, az Internet használatát az evangelizálásban. ... Ha a fiatalok nem jönnek az Egyházhoz, ez azért van, mert az Egyház távol van a fiatalok világától. Felhasználva az Internetet... feléjük kell közelednie, hogy párbeszédet kezdjen velük. Sok pap azt gondolja, hogy az internet virtuális valósága fölösleges, a személyes kapcsolat a fontos. Igaz, hogy a személyes kapcsolatról nem szabad lemondani, de a hittől, Egyháztól távol állókat az Interneten keresztül el lehet érni, hiszen ez az emberek mindennapi életének integráns részét alkotja.”

Az egyház mi (is) vagyunk. Az ajánlás és figyelmeztetés a lehetőségekre mindannyiunknak szól, dolgozzunk bármely (egyházi) kulturális területen.

Ásványi Ilona

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

Mesélő parkok, köztünk élő évszázados fák

Az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ rendezvénye
2010. május 19.

A Katalist-en érkező rengeteg levél között sokszor nehezen vesszük észre a minket érdeklő/érintő híreket. Legutóbb is véletlenül figyeltem fel az OMgK ígéretesnek tűnő meghívójára. A rendezvény több szempont miatt is érdekelt: egyrészt még soha nem jártam az OMgK-ban, másrészt érdekelt, hogy a Sapia Könyvtári Estéihez hasonló rendezvényt kollégáink hogyan szervezik meg, és nem utolsósorban említve, természetkedvelő emberként a kínált téma is nagyon érdekelt.

A szívélyes fogadtatást követően körbenézhattunk a könyvtár kiállítótermében, ahol az ott dolgozók fényképeiből tekinthettünk meg egy válogatást a fákról. A csodaszép képek láttán már rá is tudott hangolódni az érkező az első előadásra, melyet *Neogrady Judit* okleveles táj- és kertépítész tartott *Virágillatos élmények Buda zöld tájain* címmel. Az előadó nem egy hivatalos, száraz beszámolót tartott a témáról, hanem intuíciókat, meglátásokat, személyes élményeket osztott meg a hallgatósággal. A volt I. kerületi főkertész előadása Budapest I. és II. kerületének kertjeiről szólt, melyek a Nagykovácsból induló és a Dunába ömlő, Ördögárok nevű patak folyása mentén találhatók. Még a fővárost jól ismerők is rengeteg újdonságot hallhattak: például a Bécsi kapu téri amerikai Izabella fajtájú szőlőtőkéről, mely a Budai vár területén, a Bécsi kapu tér 8. szám alatti ház udvarán található, és egyike Budapest védett természeti értékeinek. Védettséget hatalmas mérete és egészsége indokolja. Szintén a közelben található Fedák Sári egykori villája, melynek kertje egy 150 éves libanoni cédrusáról is nevezetes. Ilyen idős cédrus csak 3 darab van Magyarországon.

Örömmel hallottam, hogy az előadó is fontosnak tartja megemlíteni az elfeledett és soha be nem fejezett Magyar Szentföld-templomot, mely Húvösvölgyben, a Heinrich István utcában található. A templom a magyar Bauhaus egyik legjelentősebb képviselőjének, Molnár Farkas építésznek a befejezetlen műve. (Aki bővebben érdeklődik a téma iránt, ajánlom figyelmébe Mezei Ottó: *Molnár Farkas és a Magyar Szentföld-templom* című cikkét, mely különlenyomatban is megjelent.)



A második előadó *Pósfai György* biológus volt, aki *Dendrománia – Magyarország legnagyobb fái* címmel tartott diavetítéses előadást. A szerzőtől 2005-ben ugyanilyen címmel egy könyv is megjelent az Alexandra Kiadónál, sajnos azonban ez ma már nem kapható. De senki ne csüggedjen, hiszen a könyv tulajdonképpeni folytatása a www.dendromania.hu honlap. Hogy mit is jelent a dendrománia? Egyszerűen „famániát”, mely mára több száz

ember hobbyja lett, hogy Magyarország legnagyobb és legöregebb famatuzsálemeit összegyűjtsék. A keresés főként az őshonos fákra terjed ki: juhar, bükk, kőris, nyár, tölgy, fűz, hárs, szil stb. Sokakban felmerülő gyakori kérdés: Melyik fa a legnagyobb Magyarországon? Erre a válasz sokrétű, mert attól függ, hogy milyen szempontból nézzük, de a honlapról idézve ezt a választ találtam: „... az ép, egybetörzsű fák között egy Barcs melletti, 2005-ben kerekén 1000 cm-es fekete nyárfát tartok a legnagyobbknak.”

Mindenkinek ajánlom ezt a különleges honlapot, melyen gyönyörű fényképeket láthatunk Magyarország fáiról és kiváló kikapcsolódást, túraötletet is adhat egy fárasztó munkanap után.

Zsohovszky Márta

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülete
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

IKSZ közgyűlés

OSZK

2010. május 12.

Részletek Fodor Péter elnök közhasznúsági beszámolójából:

„Az Informatikai és Könyvtári Szövetség fontos feladatának tekinti, hogy változó társadalmunkban is megújuljanak a könyvtárak, szolgáltatásaikat mindenkor a helyben élők igényeinek megfelelően fejlesszék...

Az IKSZ részt vett szakmai érdekegyeztető fórumok munkájában, az OKM Könyvtári Osztályával hatékony együttműködést ápol. Számos esetben kérték az IKSZ véleményét. Szövetségünk részt vett az országos pályázatok véleményezésében, hozzájárult a 2013-ig tartó könyvtári stratégia kidolgozásának munkálataihoz...

Az IKSZ képviseltette magát a 10. Internethajó rendezvényén, ahol Ramháb Mária lehetőséget kapott arra, hogy tájékoztatást adjon az IKSZ internetes tevékenységéről...

Kihívás előtt áll a könyvtári szakma: a hagyományos és a virtuális könyvtár újszerű működtetése előtt. El kell gondolkodni azon, mit kell másképp csinálni, hogyan lehet megújítani a kulturális szolgáltatásokat, a piaci szempontok figyelembevételével...

A teljes szöveg olvasható:

http://www.iksz.shp.hu/hpc/web.php?a=iksz&o=kozgyules_2010_5bxL

*

A Könyvtári és Informatikai Szövetség a Könyvtárügyért kitüntetést 2010-ben
Ásványi Ilonának, a Pannonhalmi Főapátság Főapátsági Könyvtár
helyettes igazgatójának, az Egyházi Könyvtárak Egyesülete volt elnökének, elnökségi
tagjának ítélte oda

A laudatio szövege:

Ásványi Ilona magyar-könyvtár szakos hallgatója volt a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskolának, majd az ELTE-n szerzett középiskolai tanári oklevelet.

1990-től dolgozik Pannonhalmán, 1998-tól a Főapátsági Könyvtár helyettes igazgatójaként tevékenykedik.

Jelentős része volt abban, hogy napjainkra a könyvtárban a legszakszerűbb munka folyik. Ez a szerzeményezésben, a korszerűbb feldolgozásban (1996-tól folyik számítógépes feldolgozás), az olvasó-, kutató- és referenz szolgáltatás élénkítésében és a könyvtár nyilvánosságának vállalásában mutatkozik meg.

1994-ben alakult meg az Egyházi Könyvtárak Egyesülete (EKE), melynek megálmodója, szellemi központja a Pannonhalmi Főapátsági Könyvtár volt. Ásványi Ilona az Egyesülés munkájában a kezdetektől részt vett, sőt az évek múltával egyre aktívabb munkatársa lett. Az elnökséggel együttműködve mindenkor tisztségéből adódóan 1999-től titkárként, 2004 és 2007 között elnökként, 2007-től elnökségi tagként valósította meg az Egyesülés eredeti célkitűzéseit: közvetíteni a különböző felekezeti könyvtárak, a könyvtárak és a szakma, a könyvtárak és az állam között. Nagy része volt abban, hogy megteremtődött az egyházi könyvtárak érdekképviselete.

Munkája során azon igyekezett, hogy az egyházi könyvtárak a több évtizedes

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

lemaradást minél előbb behozzák, feltételeit (szakképzettség, naprakész tudás, ismeret a szakmáról, a rendeletek, jogszabályok ismerete, a pályázati lehetőségek felkutatása, bekapcsolódás országos programokba stb.) szorgalmazta és szorgalmazza ma is.

Ennek érdekében szakmai konferenciákat, továbbképzéseket, értekezleteket szervezett, jó és élő kapcsolatot alakított ki a magyar szakmai szervezetekkel (MKE, IKSZ, Publika Könyvtári Kör), részt vett a szakmai kerekasztal és más bizottságok, kuratóriumok munkájában, különböző szakmai anyagok, tervezetek elkészítésében és véleményezésében. Útjára indította az EKE Hírlevelet, hosszú ideig maga szerkesztette az egyesülés Névtárát. Szorgalmazta, hogy az egyházi könyvtárosok, könyvtárak és az egyesülés jelen legyen a szaksajtóban.

2000-ben kezdte el munkáját a Magyar Katolikus Püspökkari Konferencia Országos Katolikus Gyűjteményi Központjának (OKGYK) könyvtári referenseként, melyet 2009-ig látott el.

Feladatának tekintette a katolikus könyvtárak összefogását és arra törekedett, hogy az egyházi könyvtárakban végzett munka szakszerűbb legyen.

2006 óta szervezi és vezeti a minisztérium megbízásából az egyházi könyvtárak szakfelügyeletét.

A rendszerváltástól kezdve tevékenyen figyelemmel kísérte és elősegítette egy modern egyházi könyvtárügy megteremtését. Jelentős szerepe van abban, hogy az egyházi könyvtárak (gyűjtemények) ismét elfoglalhatták méltó és megfelelő helyüket a nemzeti kulturális életben, a magyar könyvtári rendszerben. Folyamatos feladatának tekintti, hogy az egyházi könyvtárak az információs társadalom kihívásainak megfelelően egyre jobban bekapcsolódjanak a hazai és európai könyvtári, (köz)gyűjteményi, (köz)művelődési információs rendszerbe.



EKE HÍRLEVÉL
Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

**Levél az egyházi felsőoktatási könyvtárak
szakfelügyeleti vizsgálatáról**

Tisztelt Könyvtárigazgató Kollégák!

A 14/2001 (VII.5.) NKÖM rendelet – a könyvtári szakfelügyeletről – értelmében 2007-ben az OKM elindította a felsőoktatási könyvtárak szakfelügyeletét.

Az állami felsőoktatási intézmények könyvtáraiban szerzett tapasztalatok birtokában 2010-től az éves szakfelügyeleti tervbe bevontuk az egyházi felsőoktatási könyvtárak működésének vizsgálatát is.

Az egyházi könyvtárak eddigi szakfelügyeleti vizsgálatának tapasztalatait megtalálhatják „A könyvtári szakfelügyeletről. Tájékoztató a 2002–2008. közötti szakfelügyeleti vizsgálatok eredményeiről” című OKM kiadványban (Könyvtári Intézet, 2009). Ásványi Iлона személyesen is megosztotta velem az eddigi figyelemreméltó eredményeket és a legfontosabb tudnivalókat. Ezúton is köszönöm segítségét, hasznos információit!

A Könyvtári Intézet honlapján megtalálhatják azt a két felsőoktatási könyvtári kérdőívet, amely keretét adja a szakfelügyeleti látogatásnak. Az alap a felsőoktatási kérdőívhez kiegészítésként, az egyházi könyvtárak szakfelügyeleti kérdőívének végén található, a muzeális állományra vonatkozó függeléket is ki kell majd tölteni, ha arra kerül a sor.

A szakfelügyeleti látogatás körébe azok az egyházi könyvtárak tartoznak, amelyek szerepelnek az Oktatási és Kulturális Minisztérium honlapjának -- felsőoktatási intézmények - nem állami egyetemek, főiskolák -- oldalán.

Minden évben az adott intézmény rektora hivatalos értesítést kap a szakfelügyelet indításáról, majd ezután felveszem a kapcsolatot Önökkel.

E tájékoztatással remélem hozzájárultam a nyugodt felkészüléshez.

Örülök jövőbeni találkozásunknak!

Üdvözlettel:

Budapest, 2010. május 18.

Huszár Ernőné dr.
vezető szakfelügyelő
felsőoktatási könyvtárak

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

Digitalizálási szakmai nap az Országos Széchényi Könyvtárban **2010. május 21.**

A digitalizálás problémáiról és eszközeiről hallgathattunk előadást az Országos Széchényi Könyvtár nagyelőadóiban azon a rendezvényen, amelyet az OSZK, az MKE és a FITT közösen szervezett. A rendezvény egyik szervezője, **Tóth Máté** a megnyitóján ismertette, hogy ez a nap egy rendezvény-sorozat második alkalma, mely ugyan kicsit kilóg a sorból, de mégis „szegről-végről” hozzákapcsolódik a többi nap tematikájához. Ezen a napon a digitalizálás témakörét jártuk körbe.

Az első előadásban **Moldován István** beszélt nekünk a digitális gyűjtemények munkafolyamatának szervezéséről, arról, hogy hogyan fogjunk hozzá a digitalizáláshoz. Nem is annyira gépek beszerzésével kell kezdeni, hanem azzal, hogy tisztázzuk magunk számára, hogy **mit?**, **milyen cél érdekében?**, **kinek?** akarunk digitalizálni. Ez nagy mértékben befolyásolhatja, hogy **milyen eszközökre?** lesz ehhez szükségünk. Fontos tisztázni azt is, hogy **van-e más könyvtárban digitalizálva már?** az adott dokumentum. Ehhez tájékozódást a következő honlapok adhatnak: <http://www.archive.org/>; <http://www.mek.oszk.hu/>; <http://nda.hu/>; <http://epa.oszk.hu/>; <http://www.kepkonyvtar.hu/> stb. Ezek után meg kell néznünk, hogy **alkalmas-e a dokumentum a digitalizálásra?** Figyelni kell az állományvédelmi szempontokra és hozzáférhetőségre is. Majd ki kell találni, **melyik kiadást digitalizáljuk?** A régies nyelvezetűt, a kommunizmus alatt elferdítettet, vagy a legújabb kiadást, amelyet lehet, hogy még a szerzői jog véd. El kell döntenünk azt is, hogy **milyen minőségben?** Érdemes 300-400 dpi-ben szkennelni a szürkeárnyaltos szövegeknél, 450-500 dpi-ben a képek esetében. Érdekes kérdés, hogy **milyen nevet adjunk?** a digitalizált képeknek, lehetőleg „beszélő nevet”, amely egyszerre segít nekünk rátalálni a fájlra, és egyszerre közvetít olvasóink számára is információt. A digitalizálás-szervezést megkönnyítheti, ha minden folyamatról, fájlnevekről, dokumentumokról Excel-táblázatokat készítünk, hogy könnyebb legyen visszanyomozni, nyilvántartani mindet. A következő kérdés: **hogyan dolgozzuk fel a bevitt anyagot?** El kell forgatni a ferde képeket, kettévágni az oldalakat stb. Ehhez különféle segédprogramokat, szoftvereket is ajánlottak, pl. a kétrétegű PDF formátumot. Érdemes rendszeresen több helyre menteni, archiválni, nehogy túl nagy adatvesztésünk legyen.

Takács Dániel az ügyvédi kamara digitalizálási tervéről beszélt. Az ügyvédi kamara zárt könyvtár, és a szakirodalom nagytöbbségét a kamara tagjai adják, így a szerzői jogokat könnyebben lehet egy kézben tartani. Takács szerint a legfontosabb a digitalizáláshoz (a jogszabályi háttérrel nem tekintve) a pénz, (amely szerinte TÁMOP-on keresztül adott), és nagyon sok energia, (amihez 5-10 betanított diák is elég). Az ő előadásából azt a rendszert emelném ki, amely lehetőséget teremt az azonnali hozzáféréshez és formai megkötöttségektől mentes, tehát bárki számára lehetőséget teremt azonnali szkennelésre, nyomtatásra, kiadásra, olyan formátumban, amilyenben az adott olvasó (ügyvéd) óhajtja, digitalizálva, pl. e-book olvasóra, vagy kinyomtatva és könyvbe kötve. Mindehhez szükség van nagyteljesítményű, gyors gépekre, megfelelő gyors szoftverekre, nyomtatókra és kisebb könyvkötő műhelyre. Takács optimista látásmódja szerint legkésőbb 5 év múlva már egész biztosan teljesen megoldott lesz ehhez a jogszabályi környezet is.

Gönczi Péter előadásában a Göttingeni Könyvtár digitalizálási gyakorlatairól beszélt. Egy nagy lélegzetű országos program részeként, rövid idő alatt hatalmas mennyiségű szöveg digitalizálására került sor. Jól megszervezett, előre átgondolt munkafolyamat-szervezésre volt

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

ehhez szükség. Gönczi Péter könyvrestaurátor. Göttingenben egyszerre digitalizálnak és restaurálnak. A két szakma szerencsés összedolgozása adja a gyors és megbízható munkát: például a lapokra esett könyvet könnyebben lehet digitalizálni. A könyvtár mind a mai napig vállalja olcsón külső dokumentumok digitalizálását és restaurálását azért, hogy e-könyvtárakat bővítsék.

Ládi László előadásában az Országos Digitalizálási Adatbázis kudarcait mutatta be. 2003-ban előkészítették és azóta folyamatosan aktualizálják az országos digitalizálás globális tervét, de sajnos pénz hiányában a kivitelezés mind a mai napig nem valósulhatott meg. Erőtlen próbálkozások ugyan vannak, de még az itt-ott részben működő digitalizálást sem képesek összefogni, koordinálni, olyannyira pénz hiányában vannak. Így még felméréseket sem sikerült készíteniük, aminek oka szerintem az, hogy nem garantálják hozzá a jogszabályi védelmet. A hallgatóság hozzászólásaiban felvetődött, hogy az volna a jó, ha egy WIKI jellegű honlappal fognák össze a könyvtárak és más szervezetek digitalizálásait.

A következő két előadásban bemutatásra került néhány nagyon fejlett digitalizáló (robot-)gép. Megmutatták előnyeit, hátrányait, és különböző kiegészítőit is. Ezután az Arcanum Kft. nagy mennyiségű digitalizálásait mutatta be nekünk **Biszak Sándor**. Előadásában ismertette az Arcanum hatalmas eredményeit, kiváló gépeit és technikai felszereltségét. Kiemelte, hogy minden, ami digitalizálás, az egyben publikálásra kerül, másként nincs is értelme. Kizárólag olyan szövegfelismerő programokat használnak, amelyek legalább 98-99% pontossággal felismerik a szöveget, ha ennél kevesebb lenne, akkor már inkább gépelnék az adott szöveget. Megtekinthettünk néhány már digitalizált dokumentumot, térképet, melyektől tátva maradt a szám, és amelyeket a honlapjukon ingyenesen megtekinthetünk, és ahonnan több millió oldalnyi dokumentum, kép, térkép stb. elérhető: <http://www.arcanum.hu/>.

A színes, érdekes előadásokat az OSZK vendégszeretete tett még kellemesebbé, és az érdeklődők a helyszínen megtekinthették (működés közben) a digitalizáló gépeket is.

Tegzes Béla



A Dunántúli Református Egyházkerület megújult lapjának a főszerkesztője Köntös László.

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

A Tudásdepó-Expressz Csurgón is megáll

avagy

A pályázatírás új dimenziói

2008 szeptemberében a csurgói református gimnázium könyvtára bekapcsolódott egy pályázati konzorciumba. A megyei könyvtár vezetésével és öt városi könyvtárral együtt ez a konzorcium arra vállalkozott, hogy Somogyban is megállítsa az országon átrohanó **Tudásdepó Expressz** szerelvényét, és arról a lehető legtöbb rakományt emelje le. A „Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúrafejlesztése – **TIOP-1.2.3./08/01**” nevű pályázat lehetőségeit felmérve azt terveztük, hogy elavult szerverünket és számítógépeinket lecseréljük, hogy diákjainkkal együtt biztonságos, modern gépekkel dolgozhassunk. A megadott keretet maximálisan kihasználva egy szerverre, egy szkennerre, 10 számítógépre, szoftverfejlesztésre, projektorra és gyengénlátókat segítő eszközökre pályáztunk ötmillió forint értékben. Nem volt könnyű az újfajta kérdőívekhez és táblázatokhoz alkalmazkodni, de sikerült: pályázatunkat befogadták. Döntés ugyan még nem született, de már kiírták egy újabb expressz indulását és menetrendjét. A **TÁMOP-3.2.4/08/1.** „A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében” nevű vonat egyik dunántúli állomása: „**Somogyi könyvtárak a képzett emberért**”. Ennek feladatai részben a TIOP-tól remélt modern infrastruktúrára épültek. Ez kissé elbizonytalanított bennünket, de a konzorcium tagok felkérését elfogadva úgy gondoltuk, érdemes bekapcsolódni a munkába. Nem számítottunk ilyen mennyiségű úrlapra, nyilatkozatra, nem számítottunk a monitoring-mutatók aprólékos kérdéseire, a projektleírás és a költségvetés-tervezet magyarról magyarra fordítandó nyelvezetére, partneri és együttműködési szerződéskötések nehézségeire – gyanútlanul és mindenféle pályázatírói vagy menedzseri előképzettség nélkül vágtunk bele. Ma már nem tennénk.

Két hónapos munkánk eredménye befogadásra talált – ám közben megérkezett a hír: nem nyertünk a TIOP-on. A döntést konzorciumvezetőnk megfellebbezte, mivel kiderült, hogy rosszul számolták ki a pontszámokat. Egy hónapot vártunk az újabb döntésre, amely Mátyás király és a molnárleány meséjére emlékeztetett bennünket: hozzon is ajándékot, meg nem is... Merthogy helyt adtak a fellebbezésnek, de eközben az összes rendelkezésre álló pénzt kiosztották, tehát nem kaptunk semmit.

2009 őszén jött a hír, hogy a TÁMOP-ot megnyertük, de csak november végén került sor a szerződés aláírására. Eszerint **6 686 970 forintot** fordíthatunk a kötelező és vállalt feladatok megvalósítására:

- muzeális könyvtárunk, iskolánk, városunk értékeit bemutató turisztikai kiadvány írására, szerkesztésére és nyomtatására;
- helyismereti és információkereső foglalkozások vezetésére a csurgói kistérség hátrányos helyzetű tanulóinak (korszerű információkereső technikák megismertetése és a szülőföldhöz való kötődés elősegítése);
- író-olvasó találkozók rendezésére;
- szaktudás fejlesztésére (1-1 könyvtáros továbbképző tanfolyam);
- kiállítási tárlók és számítógép-asztalok beszerzésére (számítógépeket a TIOP-ban nyertünk volna);

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése

4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

- részleges katalóguskonverzióra (régí könyvek címléírása: RMNy köteteink);
- helyismereti adatbázisok építésére („Rólunk írták, mi írtuk”, „Csurgói hírességek”);
- interaktív könyvtári portál kiépítésére.

Ez az utolsó tétel a legnagyobb, egymillió beruházás, „feltöltése” pedig nagyon sok munka. Katalógusunk új, olvasóbarát, táblázatos formában jelenik majd meg. Az olvasó annotálhatja, véleményezheti az adott művet, együtt láthatja a róla szóló irodalmat és a szerző más műveit is, megnézheti, hogy az adott művet kik olvasták, és hogy ők miket olvastak más szerzőktől – mindez az olvasóvá nevelést szeretné elősegíteni. A portálról érhetők majd el a digitális dokumentumaink és a helyismereti adatbázisok. A SZIKLA 21 új archiváló modulja azt is lehetővé teszi, hogy pl. egy helyismereti téma különböző (akár teljes szövegű) dokumentumait egy felületen lássa a felhasználó: fotó, hang, videofelvétel, szöveg stb. Nem ennek a pályázatnak, hanem a csurgói városi könyvtárral kiépített együttműködésnek az eredménye, hogy közzétehetjük az általuk digitalizált összes iskolatörténeti dokumentumunkat, beleértve az iskolai értesítőket 1864-től 1945-ig.

Eddigi munkánk eredményeként nyomdában van helytörténeti-turisztikai kiadványunk, befejezéshez közeledik a portál kiépítése, készen vannak a bútorok, egy továbbképzést teljesítettünk, a helyismereti adatbázisok építése és a kistérségi iskolásoknak szervezett foglalkozások vezetése folyamatban van.

A pályázat megvalósításának határideje 2011. március 31. Fenntartási kötelezettségünk öt év, de a portál karbantartása, az adatbázisok frissítése, az olvasókkal való kapcsolat fenntartása sok évre pluszmunkát ad. Ha mindent sikerül teljesíteni, bízunk benne, hogy tanulóinknak is, és a kutatóknak is a jelenlegi szolgáltatásoknál többet, korszerűbbet nyújthatunk.

A „támopozás” mellett (remélhetőleg szép újmagyar szavunk gyorsan kikopik a használatból) természetesen minden eddigi munkánkat igyekeztünk folytatni. Gazdag kiállítással tisztelegtünk Kálvin születésének 500. évfordulója előtt, kapcsolódva az iskolánkban rendezett regionális Kálvin-konferenciához. A Kazinczy-év kiállítása a diákok számára kívánta közelebb hozni a nyelvújítás korát, a Széchenyi-évben Széchenyi és a természettudományok kapcsolatát mutatjuk be.



Idén is szeretnénk volna továbbvinni állományvédelmi programunkat: hét éve minden ősszel restaurátorok települtek le olvasótermünkben, hogy átvizsgálják a gyűjteményt, bőrkötéseinket konzerválják és a rászoruló köteteken helyben kijavítsák, amit lehet. Az állomány háromnegyed része kész, a folytatást azonban megakadályozta egy határozat: az NKA Könyvtári Kollégiuma a folyamatos állományrestaurálásra pályázók köréből kizárta az iskolai könyvtárakat. Egyházi könyvtárként fellebbeztünk, kérésünknek helyt adtak azzal, hogy a márciusban újra nyújtuk be a pályázatot. Benyújtottuk, újra elutasították. Reménykedünk, hogy szeptemberben újra pályázhatnak az iskolai könyvtárak is!

. Violáné Bakonyi Ibolya, Viola Ernő

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

Magyar Elektronikus Könyvtár

15 éves a MEK

OSZK

A rendezvényről olvasható:

http://mek.oszk.hu/~joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=115:2010-05-14-mek-15-eves-talalkozo&catid=28:rendezvenyek&Itemid=38

MEK tisztújító közgyűlés

OSZK

2010. május 28.

Részlet Moldován István közhasznúsági beszámolójából:

„Az Egyesület célja az Alapszabály szerint: a magyar és az egyetemes kultúra, valamint a tudomány alkotásainak elektronikus formában történő gyűjtése és terjesztése a világhálón keresztül, s ezzel az információs társadalom első magyar elektronikus könyvtárának folyamatos építése és fejlesztése...

A 2009. évben a MEK-ben tárolt könyvek száma kb. 7750-re növekedett... Az EPÁ-ba bekerült kiadványok, periodikumok száma 2009-ben elérte az 1600 címet...

A MEK a hátrányos helyzetű csoportok közül elsősorban a speciális igényt jelentő vak felhasználók számára végez fejlesztéseket, bővítéseket...

Folytatódott együttműködésünk az Erdélyi Múzeum Egyesülettel (Kolozsvár), a Fórum Kisebbségkutató Intézettel (Somorja), valamint a vajdasági Forum kiadóval...

A MEK Egyesület már korábban, 2006-ban megjelent az iWiW közösségi site-on... Megjelent a MEK a Facebook közösségi oldalon is...

A tisztújító közgyűlésen megválasztott elnökség elnöke: Horváth Sándor Domonkos;
elnökségi tagok: Drótos László, Moldován István, Kokas Károly, Király Péter;
Felügyelő Bizottság: Bánhegyi Zsolt, Markója Szilárd, Teleki Lászlóné.



EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

Református vonatkozású kulturális események, rendezvények és programok **2010. Húsvét – 2010. június 1.**

Református médiaintézet megalapítása és a digitális átállással megnyíló televíziós frekvenciaszerzési lehetőségek kiaknázása állt a kétnapos **Reformédia 2010** konferencia középpontjában, amelyet a Magyar Református Egyház balatonszárszói Soli Deo Gloria Konferenciaközpontjában tartottak május 7–8-án. A rendezvényre a református egyházban dolgozó médiamunkásokat hívták össze az egész Kárpát-medencéből.

Bemutakoztak a református médiaműhelyek, az elektronikus sajtó (rádió, tévé, internet), valamint az egyházi felsőoktatási intézmények kommunikációs tanszékei – az írott sajtó azonban kimaradt a képből.

A munka szekcióüléseken folytatódott, ezeken a tévécsatorna indítása helyett az elérhetőbbnek, kevesebb kockázattal járónak gondolt Református Média Intézet (RMI) létrehozása irányába kanyarodott el a gondolkodás. A szervezők tervei szerint feladatai között lenne a meglévő Kárpát-medencei református médiumok koordinálása, új tartalomszolgáltatási felületek létrehozásának előkészítése és a református egyház média stratégiájának megalkotása.

A **Debreceni Nagykönyvtár** ért sorozatos beázások okozta károkról értesültünk levelezőlistánkról és a médiából is. Örvendetes hír viszont, hogy a Társadalmi Megújulás Operatív Programban nyert 17 millió forintos támogatásból megvalósulhat a Nagykönyvtár korszerűsítése és bővítése a következő másfél évben. Az elnyert összegből az interaktív internetes megjelenésre is nagyobb hangsúlyt fektetnek majd, valamint rendhagyó könyvtárhasználati órákat tartanak a rendeltetésszerű könyvtárhasználatról. Az olvasási kultúra népszerűsítésében neves előadók is részt vesznek negyedévi rendszerességgel, író – olvasó találkozókkal. Erre nagy szükség van, hiszen a felmérések szerint a magyar lakosság több mint fele nem olvas, és az emberek nyolcvan százaléka nem jár könyvtárba. A másfél éves programsorozat megnyitója június 1-jén volt a Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtárában.

Már javában zajlanak a **közös Kárpát-medencei Református Lap** megjelenésének előkészületei. A magazinba minden részegyház egy szerkesztőt delegál, aki képviseli az adott egyháztestet. A felelős szerkesztő Fekete Károly, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanára; helyettese pedig Köntös László dunántúli főjegyző. Az elképzelések szerint minden részegyház azonos terjedelemben képviselteti magát a magazinon belül. „Ez nagyjából hat nyomtatott oldalt jelent – mondta Köntös László. – Megállapítottunk bizonyos elveket, többek között azt, hogy minden részegyház ebből a hat oldalból legalább két oldalt a gyülekezeteknek szentel, a fennmaradó négy oldalon pedig az jelenik meg, amit az adott egyházrész fontosnak tart.”

A közös lap egy ígerovattal indul majd. A gyülekezeti rovat elején mutatkoznak be az egyes részegyházak vezetői. Lesz olyan rovat, amelyben ismert református személyek nyilatkoznak meg rövid novellában vagy esszében. A lapban szerepel majd diakónia rovat, örökségvédelem rovat, egyház és társadalom rovat, valamint ismert személyekkel készített interjúkból is szemezgethetnek az olvasók. Természetesen a hivatalos nyilatkozatok is helyet kapnak. „Ez a magazin mindenféleképpen erősíteni fogja május 22. üzenetét, az összetartozás, az együvé tartozás élményét – véli Köntös László. – Ez a lap nem üzleti vállalkozás. Az újság ingyen kerül az olvasókhoz, belső egyházi terjesztésben. Mindazok, akik fogékonyak a

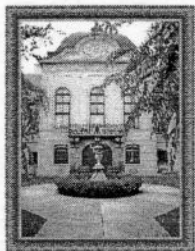
EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

református egységre, a református lelkiségre, a közös magyar református identitás nagy kérdéseire, azok örömmel fogadják majd az újságot.”



A **péceli Ráday-kastély** a 18. századi nemesi rezidenciák gyöngyszeme, és egyúttal szellemi, kulturális örökségünknek is különleges emlékhelye. Élményt nyújtó bemutatására, közösségi-kulturális hasznosítására az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus Civil Támogatási Alapjától nyert forrást három intézmény: a Műemlékek Nemzeti Gondnoksága (a kastély kezelője); a Magyar Irodalmi Hagyományápolók Országos Egyesülete és a Ráday Gyűjtemény.

A kastélytermekbe tervezett enteriőrök megjelenítik a 18. századi literátus nemesség mindennapjait. A könyvtárterem és a hozzá kapcsolódó dolgozósoba Ráday Pál és Ráday Gedeon tevékenységét idézi (mindketten lelkes könyvgyűjtők és mecénások voltak, és jelentős szerepet játszottak koruk közéletében). Új elem lesz a hölgyszalon, amely a régi idők asszonyait állítja a figyelem középpontjába. A Kazinczy Ferenc által megörökített „Herkules”-szobákban a kastély egykori vendégeinek, irodalmár barátoknak alakját idézzük fel. Az udvari képes szobában korabeli érmék lesznek láthatók (utalva a Ráday-család sokoldalú gyűjtői tevékenységére). A fennmaradt barokk konyha falai között korhű konyhai eszközöket, korabeli receptek és menük leírását lehet tanulmányozni.

A régebbi, távolságtartó elrendezés helyett a kiállítás-rendezők arra törekszenek, hogy számos elem tapintható, kipróbálható legyen. Egy öltözőasztal előtt ruhadarabokat, parókát lehet majd felpróbálni. Az író-olvasósarokban korabeli írószerszámok kipróbálására nyílik mód. A kihelyezett számítógépeken virtuális barangolásba kezdhetünk például Ráday Pál és Gedeon kapcsolatrendszerében, vagy a könyvtár digitalizált dokumentumaiban. Gyermekek számára kreatív játékok lesznek kihelyezve. A nyári időszakban olvasóligetet szervezünk a kastély parkjában – árnyas padokon kortárs szépirodalmi műveket lehet böngészni.

Mindennek megvalósítása márciusban kezdődött, és fokozatosan halad előre. Április 12-én hirdettük meg a Péceli Parnasszus novella-pályázatát a magyar novella úttörői, Szemere Pál és Fáy András tiszteletére. Május 29-én volt az újjávarázsolt könyvtárterem, a dolgozósoba és a konyha kiállításainak megnyitója. A Múzeumok éjszakáján (június 19.) működni kezd az olvasóliget és az öltözőszoba. A Kulturális Örökség Napjai alkalmából (szeptember 18.) átadjuk a hölgyszalont és az udvari képes szobát. A projektzáró Gedeon napi piknik (október 10.) alkalmából nyílik meg a „Herkules”-szobák kiállítása.

A **VII. Református Zenei Fesztivál** június 4-6. között zajlott a Ferencvárosban, a Bakáts tér – „Ráday Kultucca” helyszínein. Sor került a református iskolák kórusainak találkozójára, valamint a koncertek és előadások mellett volt fáklyás menet is zsoltárénekléssel.

Előre jelezhetjük viszont a **Református Énekek IX.** rendezvényét, amely június 25-én lesz a Művészetek Palotájában. A 370 fős Kárpát-Medencei Egyesített Kórus és négy karnagy (Arany János, Berkesi Sándor, Cseri Zsófia, Kocsis-Holper Zoltán) közreműködésével igényes koncertprogramot ad elő. Jegyek kaphatók a Stereo Kft. üzletében (1114 Budapest, Bartók Béla út 59.), valamint a MÜPA pénztáraiban.

Összeállította: *Berecz Ágnes*

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülete
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/2. sz.

<http://reformacio.500.hu/>
2010. Pünkösöd



A Magyarországi Evangélikus Egyház 2010 Pünkösdjén megkezdte a Reformáció 500. évfordulójára, a 2017-es emlékévre való felkészülést. Párbeszédre és együttműködésre hívják a többi felekezetet és a világi közvéleményt. A reformáció mai üzenetét tematikus évek sorával jeleníti meg a hazai evangélikusság a világ 70 millió lutheránusával összhangban.

2010 témája a Melanchthon-évfordulóhoz is kapcsolódva:

Reformáció és nyilvánosság

2011 – Reformáció és szabadság

2012 – Reformáció és a nők

2013 – Reformáció és tolerancia

2014 – Reformáció és kultúra

2015 – Reformáció és oktatás

2016 – Reformáció és nemzet

2017 – Reformáció és ünnep

A tervek között szerepel többek között Luther egyes műveinek magyarra fordítása és kiadása, onomasztikon kiadása, reformációi emléktúrák szervezése, Luther–rajzfilm készítése, vándorkiállítás, tudományos konferencia, magyar evangélikus bibliográfiai adatbázis építése és digitalizálás.



Köszönjük mindazoknak az egyházi könyvtárosoknak a munkáját, akik az elmúlt három évben tudósításokkal és cikkekkkel segítették az EKE Hírlevél megjelenését.

G. Sz. B. – H. G.